

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 12P/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120210502
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7120210502.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o mal. F. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX M., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka O. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX M. a otec neuvedený v rodnom liste, v konaní o návrhu B. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom: X. XX, XXX XX Košice o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie neodkladného opatrenia takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveruje maloleté dieťa: F. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX M. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky maloletého B. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom: X. XX, XXX XX M., od právoplatnosti tohto uznesenia až do právoplatného skončenia konania vo veci samej t. j. konania vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 12P/45/2020 o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti.

II. Stará matka maloletého B. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom: X. XX, XXX XX M. je povinná počas trvania tohto neodkladného opatrenia vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého F. M., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX M. v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, najmä je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin, právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. V podstatných veciach je potrebný súhlas súdu.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, stará matka maloletého F. M. B.R. M., nar. XX.XX.XXXX M. (ďalej len navrhovateľka), podala dňa 25.09.2020 na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby jej bol maloletý F. M.M., O.. XX.XX.XXXX (ďalej len maloletý) zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Prílohou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bol rodný list maloletého, rodný list navrhovateľky, potvrdenie o zdravotnom stave matky maloletého a výpis z katastra nehnuteľností.

2. Navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že matka maloletého O. M., O.. XX.XX.XXXX (ďalej len matka maloletého alebo dcéra navrhovateľky), čiže jej dcéra, s ňou žije sústavne v spoločnej domácnosti a už dlhodobo má psychické problémy. Bola sledovaná u psychológa pre dyslexiu. V detstve bola hyperaktívna a robila všetko naopak. Od cca 14 rokov je liečená psychiatricky. Bola 3x po 5 mesiacov hospitalizovaná v DPL Hraň. Taktiež bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Košiciach. Taktiež bola liečená v ambulantných podmienkach. V minulosti bola vedená H. U.. E.. V minulosti mala taktiež skúsenosti s fetovaním a marihuanou. Matke maloletého bola diagnostikovaná nediferencovaná schizofrénia. Niekoľkokrát opakovane bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, kde bola privezená RZP za asistencie polície pre poruchy správania v domácom prostredí v zmysle heteroagresivity, suicidálnych vyhrážok voči navrhovateľke - vlastnej matke, paranoidnej bludnej produkcie. Podľa lekárskej správy jej intelektové schopnosti sa nachádzajú v pásme mentálnej subnormy, pamäťové schopnosti deteriorované do pásma ľahkej duševnej zaostalosti. Osobnosť nevyzretá, infatilná, sugestibilná, s výrazne zníženým

rozhľadom na vonkajšie okolnosti, s nedostačujúcou schopnosťou decentrácie. Jej diagnózy sa môžu aj pri slabej záťaži dekompenzovať v psychotickú paranoiditu. Aj aktuálne je hospitalizovaná na psychiatrickej klinike UNLP Košice, Trieda SNP 1. Matka maloletého je vedená v ambulantnej starostlivosti u U.. R. U.. Podľa lekárskej správy U.. U. je nutný dohľad inou osobou. Lekárska správa konštatuje afektivitu a labilitu, rozklady pri minimálnej frustračnej tolerancii. Konštatuje, že pacientka je nesamostatná, odkázaná na pomoc matky vo vývoji ochorenia schizofrénie. Zmeny a nezrelosť osobnostná aj vo všetkých sférach deficitní. Pacientka sa samostatne nie je schopná postarať o dieťa. Navrhovateľka uvádza, že býva v 3-izbovom byte v jej osobnom vlastníctve na sídlisku Ťahanovce, ul. Viedenská 12, spolu s jej dcérou - matkou maloletého a s maloletým. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje od jeho narodenia výlučne ona, keďže jej dcéra, matka maloletého, nie je schopná absolútne samostatného fungovania, nie je možné ju nechať osamote s maloletým, keďže jej stav je nevyspytateľný. Navrhovateľka uvádza, že s maloletým má vybudovaný vzťah ako s vlastným dieťaťom. Všetku starostlivosť zabezpečuje ona, čo sa týka prebaľovania, kŕmenia, kúpania, prechádzok, návštev u lekára. Taktiež zabezpečuje aj starostlivosť o matku maloletého, keďže táto nevie samostatne fungovať, tá vykonáva len bežné práce okolo maloletého a len na pokyn navrhovateľky a pod jej dohľadom, samostatne a iniciatívne nie. Navrhovateľka uvádza, že jej vlastný zdravotný stav je dobrý, netrpí žiadnou chorobou, ktorá by bránila v starostlivosti o maloletého a je plne spôsobilá na právne úkony.

3. Súd sa pred rozhodnutím o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia oboznámil s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj s listinnými dôkazmi, ktoré tvorili jeho prílohu, súd ďalej vykonal výsluch navrhovateľky a overil hospitalizáciu matky maloletého, zároveň sa súd oboznámil aj s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Košice sp. zn. 21 Ps/11/2020, pričom zistil nasledovný právny a skutkový stav :

4. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 324 ods. 2 CSP, na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 325 ods. 2 písm. d./ CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým návrhu na začatie konania vo veci samej vyhovel.

16. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

17. Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

18. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery

19. Podľa § 361 CMP, súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

20. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

21. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

22. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

23. Podľa § 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

24. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

25. Podľa čl. 1 základných princípov CMP, súd postupuje v konaní v súlade s ochranou verejného záujmu a práv zaručených zákonom a prihliada na dobré mravy. Oprávnenia niekoho iného ako účastníka konania vyplývajúce zo zabezpečenia ochrany verejného záujmu upraví zákon.

26. Podľa čl. 4 základných princípov CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

27. Podľa čl. 6 základných princípov CMP, súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

28. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoR“) v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je náhradná osobná starostlivosť. Podľa § 54 ods. 1 ZoR náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

29. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (lex generalis), ktorým je Civilný sporový poriadok, ako z Civilného mimosporového poriadku, ktorý predstavuje osobitný právny predpis (lex specialis) a v § 360 až § 367 CMP upravuje iba niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach. Neodkladné opatrenie je v zmysle zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené nariadiť iba vtedy, ak sa osvedčí tvrdenie, že právne vzťahy medzi účastníkmi

vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

30. Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva za splnenia akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovenie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie naliehavosti potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Vyhodnotenie pomerov, či a kedy je takáto dočasná potreba úpravy daná, je ponechaná výlučne na úvahu súdu, zároveň je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je najdôležitejší záujem maloletého dieťaťa, preto sa súd nesmie obmedziť iba na skúmanie splnenie formálnych predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia ale musí dôsledne zvažovať, čo je skutočne v najlepšom záujme maloletého dieťaťa.

31. V danom prípade súd vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Z priložených rodných listov má súd preukázané rodinné väzby medzi navrhovateľkou a maloletým. Súd prihliadol na zdravotný stav matky maloletého a predovšetkým na lekársku správu zo dňa 05.08.2020 z ktorej vyplýva, že pacientka sa samostatne nie je schopná postarať o maloleté dieťa. Nesamostatnosť matky maloletého vo vzťahu k starostlivosti o maloletého navrhovateľka potvrdila počas svojho výsluchu dňa 30.09.2020. Pri nezlepšení zdravotného stavu sa odporúča opätovná hospitalizácia.

32. Z obsahu spisu vedeného tunajším súdom pod sp. zn.: 21Ps/11/2020 má súd preukázané, že navrhovateľka podala návrh na obmedzenie spôsobilosti matky maloletého.

33. Zo správy z UNLP, Trieda SNP č. 1 zo dňa 29.09.2020, ktorá bola súdu zaslaná na základe mailovej žiadosti zo strany súdu dňa 28.08.2020 vyplýva, že matka maloletého je v súčasnosti hospitalizovaná na I. Psychiatrickej klinike UNLP a LF UPJŠ, Trieda SNP 1, Košice od 19.09.2020 a predpokladaná doba hospitalizácie je 2-3 týždne.

34. Súd je toho názoru, že nepochybne je v záujme maloletého dieťaťa, aby nebol ohrozený jeho ďalší psychický ani fyzický vývoj a aby bola zabezpečená stabilita výchovného prostredia. Zároveň súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Z dostupných listinných dôkazov má súd nateraz preukázané tvrdenia navrhovateľky o nevyhovujúcom zdravotnom stave matky maloletého, čo môže mať za následok nedostatočnú alebo až žiadnu starostlivosť o maloletého.

35. V súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami a s poukazom na hore uvedené skutočnosti, súd dospel k jednoznačnému záveru, že je daná naliehavá potreba pre nariadenie neodkladného opatrenia a že je nevyhnutne potrebné upraviť pomery vo vzťahu k starostlivosti o maloletého, preto ho dočasne zveril do starostlivosti osoby, ktorú pozná a ktorá má aj vytvorené vhodné materiálne podmienky a výchovné prostredie na zabezpečenie všestrannej starostlivosti, výchovy a prípravy pre život v dospelosti. Navrhovateľka podľa názoru súdu spĺňa zákonné predpoklady v zmysle § 45 Zákone o rodine na to, aby mohol byť maloletý dočasne zverený do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Nariadením neodkladného opatrenia v takomto rozsahu zároveň dôjde k zosúladieniu faktického a právneho stavu .

36. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

37. Uznesenie - výroky I., II., sú v zmysle § 367 ods. 3 CMP vykonateľné, len čo bolo uznesenie vyhotovené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.